



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum docere sit actus uitæ contemplativæ uel actiuæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

Ad xvi. Dicendum, quod creare importat causalitatem primam quæ soli Deo debetur: facere vero importat causalitatem communiter, & similiter docere quantum ad scientiam, & id solus Deus dicitur creator, factor autem & doctor potest dici, & Deus & angelus & homo.

Ad xvii. Dicendum, quod etiam de his quæ habent causas determinatas in natura, potest plura docere angelus quæ homo: sicut & alia plura cognoscit, & ea etiam, quæ docet, nobiliori modo docere. Unde ratio non sequitur.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum docere sit actus uitæ actiua, an contemplatiua.

2. 2. q. 181. ar. 7.

Quarto queritur, utrum docere sit actus uitæ contemplatiua, vel actiua. Et uidetur quod sit actus cõtemplatiua, vita enim actiua cum corpore deficit, ut dicit Greg. super Ezech. sed docere non deficit cum corpore, quia etiam angeli, qui corpore carent, docent. ergo uidetur quod ad uitam contemplatiua pertineat.

Hom. 3. 1. Ezech. parum ante med. & Ho. 14. a me. & li. 6. mor. c. 8. Hom. 14. in Ezech. a me. & Homil. 3. ante medil.

¶ 2 Præ. Sicut dicit Greg. super Ezech. ab actiua agitur, ut ad contemplatiua postea ueniat: sed doctrina sequitur, contemplatio uero præcedit. ergo docere non pertinet ad uitam actiua.

¶ 3 Præ. Ut Greg. ibidem dicit, actiua uita dum occupatur in opere, minus uidet: sed ille qui docet, habet necesse magis uidere, quam ille qui simpliciter contemplatur. ergo docere magis est contemplatiua quam actiua.

Hom. 14. in Ezech. a med.

¶ 4 Præ. Vnumquodque per idem est in se perfectum, & aliis similem perfectionem tradens: sicut per eundem calorem ignis est calidus, & calefaciens: sed aliquem perfectum esse in consideratione diuinorum in seipso pertinet ad uitam contemplatiua. ergo & doctrina quæ est eiusdem perfectionis transfusio in alium, ad cõtemplatiua pertinet.

¶ 5 Præ. Vita actiua circa temporalia uersatur: sed doctrina præcipue uersatur circa æterna, illorū est excellentior est doctrina & perfectior. ergo doctrina non pertinet ad uitam actiua, sed contemplatiua.

Hom. 14. in Ezech. parā a med. illius.

SED CONTRA est, quod Greg. in eadem Hom. dicit. Actiua uita est panem esurienti tribuere, uerbo sapientiæ nescientem docere.

¶ 2 Præ. Opera misericordiæ ad uitam actiua pertinent: sed docere inter elemosinas spirituales computatur. ergo est uitæ actiua.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

RESPON. Dicendum, quod contemplatiua & actiua uita adinuicem materia & sine distinguuntur. Materia namque uitæ actiua sunt temporalia, circa quæ humanus actus uersatur: materia autem contemplatiua, sunt rerum scibiles rationes, quibus cõtemplator insidit. Et hæc materie diuersitas pronuntiat ex diuersitate finis, sicut & in omnibus aliis materia secundum finis exigentiam determinatur. Finis enim contemplatiua uitæ est inspectio ueritatis, prout nunc de uita contemplatiua agimus, ueritas dico increate secundum modum possibilem cõtemplanti, quæ quidem in hac uita imperfecte inspicitur, in futura autem uita perfecte. Vñ & Greg. dicit, quod contemplatiua uita hic incipit, ut in futura uita perficiatur, sed actiua uita est finis operatio, quæ proximorum utilitati intenditur. In actu autem docendi inuenimus duplicem materiā, in cuius signum est actus docendi duplici actui cõiungitur. Est siquidem una eius materia ipsa res, quæ docetur, alia uero ille cui scia traditur. Rõne igitur primæ materie, actus doctrine ad uitam cõtemplatiua pertinet: sed rõne secundæ pertinet ad actiua.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

¶ Sed ex parte finis, doctrina solūmodo ad uitam actiua pertinet: uidetur: quia uita materia actiua, in qua finem intentum cõsequitur, est actiua uita materia. unde ad actiua magis pertinet quæ ad contemplatiua, quam uis etiam quodammodo ad contemplatiua pertineat, ut ex dictis patet.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod uita actiua secundum hoc cum corpore deficit, quod cum labore exercetur, & subuenit infirmitatibus proximorum finem quod Greg. ibidem dicit, quod actiua uita laboriosa est, quia defuit in opere, quæ duo in futura uita non crunt. Nihilominus tamen actio Hierarchica est in celestibus spiritibus, ut dicit Dion. & illa actio est aliterius modi ab actiua uita, quam nunc agimus in hac uita. unde & illa doctrina, quæ ubi erit, longe est ab ista doctrina.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

AD II. Dicendum, quod sicut Greg. ibidem dicit, sicut bonus ordo uiuendi est, ut ab actiua contemplatiua tendatur, ita plurimum utiliter ammus a cõtemplatiua ad actiua refertur, ut per quod contemplatiua mentem accendit, perfectus actiua teneatur. Sciendum tamen quod actiua contemplatiua præcedit, quantum ad illos actus, qui nullo modo cum contemplatiua conueniunt: sed quantum ad illos actus qui materiam a contemplatiua uita accipiunt, necesse est, ut actiua contemplatiua sequatur.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

AD III. Dicendum, quod uisio docentis est principium doctrine: sed ipsa doctrina magis consistit in transfusione scientiæ rerum uisarum, quam in earum uisione. unde uisio docentis magis pertinet ad actionem, quam ad contemplationem.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

AD IIII. dicendum, quod ratio illa probat, quod uita contemplatiua sit principium doctrine: calor non est ipsa calefactio, sed calefactionis principium, in quantum eam dirigit: sicut econtra actiua uita ad contemplatiua disponit.

Homil. 14. in Ezech. parā a med. illius.

AD V. Patet solutio ex dictis, quia respectu materie primæ doctrina cum contemplatiua conuenit, ut dictum est.

QVÆSTIO XII.

De Prophezia.

In quatuordecim articulos diuisa.

¶ Primo, Vtrum propheta sit actus uel habitus. ¶ Secundo, Vtrum propheta sit de conclusionibus scibilibus.

¶ Tertio, Vtrum propheta sit naturalis. ¶ Quarto, Vtrum ad prophetiam habendam requiratur dispositio naturalis.

¶ Quinto, Vtrum ad prophetiam requiratur bonitas morum. ¶ Sexto, Vtrum propheta in speculo uideatur eternitatis.

¶ Septimo, Vtrum in reuelatione prophetica primantur diuinitus in mentem prophetæ nouæ rerum species, uel solum lumen intellectuale.

¶ Octauo, Vtrum omnis reuelatio prophetica fiat angelo mediante.

¶ Nono, Vtrum propheta semper quando a Spiritu prophetie tangitur, a sensibus alienetur.

¶ Decimo, Vtrum propheta conuenienter datur in prophetiam prædestinationis, prædictio datur in prophetiam prædestinationis, prædictio datur in prophetiam prædestinationis, prædictio datur in prophetiam prædestinationis.

¶ Undecimo, Vtrum in prophetia inueniatur immobilis ueritas. ¶ Duodecimo, Vtrum propheta quæ est secundum intellectualem uisionem tantum, sit eternitatis.